

ČRo 1-Radiožurnál, 14.11.2010, 18:00 Zprávy o šesté, Ocenění v soutěži Česká hlava 2010

moderátorka

Nejlepší čeští vědci a technici dostanou už za necelé dvě hodiny ocenění v soutěži Česká hlava 2010. Zatím je známý pouze laureát jedné z kategorií, a to Národní ceny vlády. Tu letos obdrží virolog Jan Svoboda z **Ústavu molekulární genetiky Akademie věd České republiky**.

Eva SYKOVÁ, předsedkyně poroty Česká hlava 2010

Je to celosvětově uznávaný odborník nebo téměř již klasik v oboru retrovirologie.

Zuzana FILÍPKOVÁ, redaktorka

Říká předsedkyně poroty Eva Syková. Soutěž vyhláší každý rok společnost Česká hlava. Ceny se udělují celkem v šesti kategoriích.

Eva SYKOVÁ, předsedkyně poroty Česká hlava 2010

Cena invence za mimořádný vědecký počin z posledních let. Cena Patria, kterou dostává významný původem český vědec, který se uplatnil v zahraničí. Cena Industrie, kterou získává nějaká firma za nejlepší technologickou inovaci. Potom je cenu Doctorandus pro frekventanty doktorského studia. Potom je taková cena největších nadějí, Gaudeamus, která se uděluje ještě vysokoškolským studentům.

Zuzana FILÍPKOVÁ, redaktorka

Dodává Eva Syková. Laureáti zmíněných pěti kategorií bude zveřejněni až zítra po 11 hodině dopoledne. Zuzana Filípková, Radiožurnál.

URL| <http://archiv.newton.cz/tvr/2010/11/14/2184d7c179bd6032120e8684049fae9b.asp>

aktualne.cz, 14.11.2010, Českou hlavou je objevitel chování retrovirů Svoboda

Věda, čtk

Uděleny výroční ceny Projektů na podporu vědecké a technické inteligence

Praha - Národní cenu vlády Česká hlava, která je nejvyšším oceněním Projektů na podporu vědecké a technické inteligence, dostal znalec retrovirů Jan Svoboda z **Ústavu molekulární genetiky Akademie věd**.

Profesor Svoboda (1934) je jedním z celosvětově uznávaných vědců v oboru retrovirologie. Retrovir je obalený živočišný vir vyvolávající nejrůznější infekce, zhoubné nádory, leukémii i AIDS.

Ambicí projektu Česká hlava je od roku 2002 posilovat vědomí veřejnosti o úspěších a přínosech tuzemské vědy a být - v přeneseném slova smyslu - českou obdobou Nobelových cen.

Citován při Nobelech

Svoboda objevil reverzní transkripci, což je proces, pomocí kterého retroviry přepisují svůj genom do podoby dvouřetězové DNA a tu pak začleňují do chromosomu hostitelské buňky.

Za objevy, na kterých se podílel i Svoboda, byla v minulosti udělena Nobelova cena a laureáti uváděli Svobodu jako osobnost, která měla tuto cenu také sdílet.

Vzhledem k situaci v tehdejší komunistickém Československu to údajně nebylo možné.
Co od nás má NASA

Cenu Invence si v neděli večer odnesli profesori Vladimír Mařík (1952) a Michal Pěchoušek (1972) z Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického v Praze.

Ocenění byli za výzkum "aplikací multiagentních technologií a jejich přenos do průmyslové praxe". Jde o samorozhodující se systém s prvky umělé inteligence a oba ocenění patří mezi tvůrce světem uznávané české školy vývoje těchto systémů. Výsledky svých teoretických výzkumů úspěšně převedli do praxe.

Využívá je letectvo a námořnictvo USA a NASA. Základ jejich softwaru sloužil i při simulaci chování pirátů v Adenském zálivu a je podkladem pro vývoj nových procesů řízení letového provozu v Česku.

Chemie, zuby i mládí

Cenou, udělovanou slavným českým vědcům v zahraničí, je Patria. Letos ji získal profesor František Tureček (1950) působící v USA.

Turečkovy průkopnické práce o vysoce reaktivních molekulách v atmosféře a produktech radiačního poškození DNA a bílkovin jsou vysoce ceněny a patří ke zlatému fondu světové chemie. V Turečkově laboratoři se zrodila nová univerzální biochemická metoda k analýze bílkovin v buňkách, která předznamenala revoluci v biologii a chemii bílkovin.

Z tuzemských a zahraničních firem působících v Česku porota udělila Cenu ministerstva průmyslu a obchodu za nejvýraznější novou technologii či výrobek společnosti LASAK za unikátní povrchovou bioaktivní úpravu zubních implantátů. Úprava výrazně zkrátila dobu potřebnou pro spojení implantátu s živou tkání. Implantáty lze po operaci okamžitě zatěžovat a pacient může ihned přijímat běžnou stravu. Technologie pronikla na zahraniční trhy a používají ji ve více než 20 zemích světa.

Projekt Česká hlava pamatuje i na mladé vědce cenou Doctorandus a Gaudeamus. První získal Jaromír Chalupský (1982) za výzkum rentgenových laserů, druhou Markéta Růžičková (1984) za zpracování objevu písemností biskupa Jednoty bratrské Matouše Konečného (1572 až 1622).

#box1

URL| <http://aktualne.centrum.cz/veda/clanek.phtml?id=682902>